

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joi și Sămbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

O demisie senzațională.

Sibiu, 6 Decembrie n.

Pe la finea săptămânei trecute lumea politică, dela noi și din străinătate, a fost surprinsă foarte mult de știrea neașteptată și senzațională, că șeful statului major al întregii armate austro-ungare, generalul de infanterie Conrad de Hötendorf, și-a dat demisia, pe care Maiestatea Sa, Monarhul nostru, a primit-o.

Sensația o forma tocmai faptul din urmă: primirea demisiei de șeful statului major, după ce știa, că baronul Conrad e un militar de rară capacitate și energie, de ale cărui servicii Monarhul nu poate să se lăpede așa de ușor, și fără motiv.

S'a căutat deci motivul acestei neașteptate retrageri a generalului Conrad din postul al armatei austro-ungare, și motivul s'a aflat. L-a spus pe față, un comunicat, despre care se susține, că a fost dat la dorința și în consonanță cu vederile Moștenitorului nostru de tron, Arhiducele Francisc Ferdinand. În aceste comunicat se spun următoarele:

„E de mult secret public, că între ministrul de externe și șeful statului major există divergențe de păreri. Ele zac în natura celor două resorturi, și despart neconținut paginile istoriei mai nouă. Ministrul de externe are trebuință de armată, pentruca în caz de necesitate să-și poată impune politica cu forța, și de aceea ale armatei să se acomodeze scopurilor și mijloacelor sale politice. Șeful statului major iarăși nu poate să-și împlinească oficiul bine, dacă nu urmărește neconținut și amănunțit aparițiile politice externe, făcându-și propunerile și luând măsuri pe care el le vede înainte. Aceste terene de atingere devin însă

ușor terene de frecare. În timpul din urmă războiului dintre contele Aehrenthal și baronul Conrad au luat o intensitate atât de mare, încât raporturile deveniseră insuportabile. Și după ce o schimbare de persoane la esterne Maiestatea Sa nu a aflat-o de oportunitate în situația generală de astăzi, a trebuit să se rețaga șeful statului major. Faptul acesta e foarte regretabil, căci în țară, generalul Conrad e onorat, iar în străinătate stimat, ca un general distins, înzestrat cu talent pronunțat de a fi conducător, și cu un caracter rar și de o înaltă valoare!

Pentru armata austro-ungară generalul Conrad e un model de virtute militară, la care ea privea cu deplină încredere. Cel ce cunoaște raporturile dintre armată și baronul Conrad, va înțelege, cât de greu îi cade Arhiducelui Francisc Ferdinand, eșirea șefului de stat major din oficiul avut. Dar ca soldat ascultător, a trebuit să se supună și Moștenitorului de tron deciziunii preinvalte. Dar baronul Conrad nu-și părăsește nici de cum postul, ca om căzut în disgrație. Din contră, Maiestatea Sa l'a destinat de inspector al armatei, cu reședința în Viena. Binemeritul general va putea deci să-și valorizeze și pe mai departe bogatele sale experiențe, științele și cunoștințele sale recunoscute militare, spre binele armatei, în postul, care în caz de războiu îi acordă o măsură cu totul deosebită de independență, și în care el poate se trăiască liber și neimpedat de raporturile politice, esclusive numai pentru misiunea sa militară. Alături sa Imperială și Regală, Moștenitorul de tron, a asigurat pe șeful statului major într-o audiență particulară de stima nestrămutată și de afectiunea sa pentru tot viitorul.”

Din cuprinsul acestui comunicat se vede, că de șeful de stat major Conrad a trebuit să demisioneze din

postul de șef al statului major al armatei noastre.

Dar i-a căzut greu și Maiestatei Sale, că perde pe probatul său șef de stat major, căci iată ce autograf frumos și măgulitor i-a adresat:

„Iubite baroane Conrad, general de infanterie! Aflu de dorit, ca însușirile deosebite de conducător, știința bogată militară și vastele experiențe ale D-tale să le valorizez și pe alte terene de serviciu, în favoarea armatei, din care motiv te dispensez de agendele de șef al statului major al armatei mele, și te recunosc inspector de activitate. Drept recunoștință pentru activitatea excelentă și de o abnegațiune extraordinară dezvoltată în oficiul de până acum, îți donez, cu scutire de taxe, crucea mare a ordinului Leopoldin. Viena, 2 Decembrie 1911 Francisc Iosif m. p.”

Se vor întreba mulți, că dacă i-a fost atât de drag, și Monarhului și Moștenitorului de tron, generalul Conrad, de ce l-au lăsat să plece? Maiestatea Sa de ce i-a primit demisia? Pentru că vremile și împrejurările sunt de multeori mai tari decât voința celui mai tare domnitor! Lucrurile stăteau adevărat așa, că generalul Conrad doria o reorganizare a armatei monarhiei noastre în mod radical, cu cheltuieli cu mult mai mari, ca cele proiectate, și cu alte sarcini mai grele decât cele trecute în proiectele militare, cari se discută în dieta ungară, iar ministrul de externe, împreună cu cei doi miniștri-prezidenți, — din Austria și Ungaria, — s'au opus acestor planuri ale șefului de stat major. A mai voit apoi generalul Conrad o pășire mai energică a monarhiei noastre față de Italia, deci concentrarea de trupe la granița de cătră Italia, și ridicarea de întărirea lucruri la ridicarea asemenei s'a opus ministrul de externe, pe motivul, că monarhia noastră trebuie

să conserve raporturile de prietenie cu Italia, iar să le rupă, și s'au opus și cei doi miniștri-prezidenți, pe motivul, că ei nu pot să acopere cheltuielile reclamate de planurile șefului de stat major. Și astfel generalul Conrad a trebuit să tragă consecințele și să demisioneze, iar Maiestatea Sa a trebuit să primească demisia, pentruca în cazul contrar demisiona ministrul de externe, și poate că și guvernele amândouă, din Austria și Ungaria, și astfel situația devenea foarte complicată în monarhia noastră.

Cu toate acestea, generalul Conrad ca un rețag, care se va mai ivi pe arena politică. Lucrul acesta îl prevestește și marele ziar „Berliner Tageblatt”, care ocupându-se mai amănunțit cu chestia, scrie între altele și următoarele într'un număr mai recent:

„...Că domnul Aehrenthal, căruia i s'a dat dreptate, va și rămânea s'a dat dreptate, depinde de Italia. Dacă va succede, ca Italia să fie reținută, cu mijloace mai puțin drastice decum erau acelea pe cari voia să le aplice șeful de stat major, dela trecerea cu războiul și în peninsula balcanică, atunci politica lui Aehrenthal e justificată și poziția sa, — arenum cam sdrucată în urma duelului avut cu șeful de stat major, — pe multă vreme întărită. Cel puțin cu privire la Împăratul Francisc Iosif. Și tocmai acesta e punctul, care dă episodului o importanță foarte serioasă. Precum Împăratul Regelui a stat la spatele diplomatului, așa a stat urmașul său la spatele militarului. Moștenitorul de tron regretă căderea șefului de stat major, și faptul acesta ne deschide o perspectivă pentru viitor, pe care noi nu avem motive a o dori, dar de care trebuie să ținem. Generalul Conrad de Hötendorf s'a retras în aproape singura așteptare, de a veni iarăși îndă-

FOIȘOARĂ.

Legății și inchișitorii papilor din Roma, trimiși în Ungaria și Transilvania,

de Dr. A. Marinescu.

(Fine).

În partea a doua se cuprind dispoziții de tot felul pentru stăpînire tuturor ereticilor, șismaticilor și păgânilor, și mai fiecare papă își dă truda ca să întreacă pe ceilalți în modurile de asprime, de tiranie, și fără de milă porcede în contra aceluia, cari nu sunt catolici, ba unii papi provoacă la luptă necredințată pe catolici în contra ereticilor, șismaticilor și păgânilor, și dacă catolicii mor în luptă, papii absoalvă de toate păcatele pe aceia, cari au omorât necredințosii, adeocă iartă păcatele aceluia catolici, cari au făcut fără de legi.

Principiul, tendința papilor era, ca pe toată lumea să o facă catolică; în toată țara mai întâi s'iau pe domnitori ca să fie catolici și să-și asculte o când papa le cel din urmă iobagiu sau rob al domnitorilor. Și manierele lor erau, ca pe catolic să-l facă un bigot, un fanatic, un înverșunat de moarte în contra tuturor, cari nu erau catolici; și în acest mod făcând din barbari astfel de oameni, i-au lăsat să rămână tot barbari, dar supuși puterii papilor.

Papii au arătat puțină tendință, ca din barbarii pe cari i-au făcut catolici să-i facă și creștini buni și adevă-

rați. Nu veți afla nici un decret, în care să se afle ceva din învățăturile umane și creștine ale lui Isus Cristos, p. e. Iubește pe deaproapele tău, ca însuși pe tine. În decretelor papilor nu se află nimic spre îmblânzirea oamenilor pentru a-i face buni în lume, spre ridicarea sufletelor lor cătră Dzeu, ca să trăiască în bunăvoință unii cătră alții. Căutați învățăturile de acestea în bulele și decreturile papilor și nu veți afla.

Firește, că papii apriat zic, că catolicii trebuie să fie creștini, dar nu spune nici unul că ce datorință au creștinii cătră toată lumea și toți oamenii; dar nici un decret nu se află, că barem pe domnitori să-i lămurească, că ce e creștinismul cel adevărat?

În documentele peste o mie, n'am aflat vre-o scrisoare a papei cătră domnitori și prelații țarilor, că pe acestia să-i provoace a zidi și aranja școale pentru catolici, pentru creștini, pentru a deștepta pe oameni, — este urmă numai de profesori de teologie, cari ca și Legății și Inchișitorii papilor, adeseori în internul lor erau cei mai mari barbari față de eretici și șismatici, și astfel papii au uitat să dispună ceva pentru îmblânzirea și cultivarea, pentru a face înțelegere pe cei cari i-au făcut catolici, pe cari i-ar fi făcut și creștini.

Preoții catolicii erau mai toți ocupați cu persecutarea și stăpînirea celor ziși necredințosii; aveau să aranjeze expedițiuni adevărat războaie cruciate în contra aceluia, cari nu se supuneau papilor. Ușor se aduceau dovezile, că cineva era eretic ori șismatic, și în toată Europa județele în contra ereticilor judecau pe atâți nevinovați, ca să fie arși

de vii, sau în alt mod îi judecau la moarte. Și trebuie să te îngrozești, când domnitori din Ungaria și Ardeal la mandatul papilor joară înainte Legatului și Inchișitorului papilor, că vor stărpi pe eretici și șismatici din țările lor! Vai și amar de soarta Românilor, pentruca în Ungaria și în Ardeal, ereticii și șismaticii erau mai numai Români de legea drept credincioasă răsăriteană. Iată aci-istoria cea bisericăscă a noastră, istoria persecuțiilor și a patimilor Românilor, și aceste patimi cu greu le-ar fi suferit alt popor în Europa. Și precum am arătat în prima mea broșură „Despre mănăstiri”, papii și catolicii au confiscat bisericile, mănăstirile și pământurile nenorocoșilor eretici și șismatici.

Să nu ne mirăm dară, că scrisorile papilor au stărnit ura și înlocuirea domnitorilor ca catolici, și asupra ereticilor și șismaticilor, adevărat a Românilor, și ca aceasta au ținut secolii dearându, căci abea regele Francisc Iosif a trecut pe catolici din epoca barbară în epoca creștină, atunci când legile regelui au dat egalitate și religiei drept credincioase răsărite, și azi trebuie să așteptăm dela bărbății de stat maghiari, dela cei înțelepți și cu simț de dreptate, să ne învețe carte și să conducă toate popoarele țării la o cultură creștină și pe toți cetățenii să-i facă oameni mai buni, — ca să nu mai vină epoca de puteri papilor, când buzele erau de creștin, iară înimile de luteri, ci să procedăm după învățăturile lui Isus Cristos, cu inimi de adevărați creștini.

Sibiu, 15/2 Aprilie 1911.

rat. Căci când odată de toți veneratul împărat Francisc Iosif va închide ochii, se va întâmpla în Austro-Ungaria mai mult decât o criză ministerială, să va întâmpla o schimbare de sistem!..."

Să fie aceasta o vorbă întâmplătoare numai, ori afirmare pozitivă și categorică făcută cu esacitate matematică din partea celor ce cunosc oamenii și împrejurările? Ne va spune și arăta viitorii!

Din protopresbiterate.

Conferența preoțească a tractului Hațeg.

În ziua de 19 Oct. v. frumoasa biserică din Petroseni era plină de lume, adunată, ca să asculte sf. Liturgie, celebrată de vrednicul și bătrânul preot local Avram Stancu, cu asistența preoților Mihail Muntean și Pompiliu Popoviciu, — și frumoasele cântări liturgice (liturgia Dima) executate de corul preoților tractului Hațeg, întrunită la conferența anuală.

La sfârșitul liturgiei, după ce toți preoții se împărțeau cu sf. ommunecătură, preotul I. Podea rostește o binecuvântată predică despre dărnicie, scoțind la iveală însemnătatea bisericii pentru poporul nostru, curentele noi care țintesc la sdruoinarea instituțiilor noastre morale-culturale, și datorințele credincioșilor de a aduce cât mai însemnate jertfe pentru înființarea de fonduri parohiale, ca astfel trâmbia bisericii noastre să fie deplin asigurată și în viitor.*)

Poporul se împrăștie, iar Preaon. D. ppresbiter Dr. Cornel Popescu, în calitate de comisar consistorial, rostește un scurt și instructiv discurs, în care schițează chestiunile ce-și așteaptă deslegarea dela această întrunire a preoților, apoi declară conferența de deschisă.

Alegându-se un notar și doi bărbați de încredere, și constatându-se numărul celor absenți, dintre cari nici unul nu și-a înaintat scuse, se trece la punctul 1 din program, la discuția asupra serviciului divin și a predicii, din care reiese, că atât serviciul divin, cât și predica au fost deplin succese.

Comunicându-se apoi cuprinsul mai multor circulare consistoriale, se iau spre știre. Discuție se naște asupra întrebării dacă e timp, ca Consistoriul arhidiecezan, pe lângă „Telegraful Român“ ca foaie oficioasă a arhidiecezei, să mijlocească și tipărirea unui adaus săptămânal pentru popor sau ba? Vorbește mai mulți preoți. La urmă se primește propunerea pâr. I. Podea în forma următoare: — Dacă Asociațiunea nu află consult înființarea unei foi pentru popor, fiindcă nu demult s'a început editarea unor broșuri, cari apar regulat în un interval hotărât, nu cred că adausul la „Telegraful Român“ ar fi bine primit, sau dacă da, atunci la tot cazul o numărul abonaților dela biblioteca Asociațiunii va scădea, și astfel în schimbul unui câștig ar fi totodată și o totată de însemnată pierdere. Dacă însă va înceta editarea broșurilor din biblioteca Asociațiunii, atunci Preaon. Consistor să se pună în înțelegere cu comitetul Asociațiunii, ca nu cumva să ne trezim cu două foi populare, amândouă slab scrijinite, ci numai cu una, căreia noi preoții să-i putem asigura un viitor.

Și dacă, sau într'un caz sau în altul se va face lângă „Telegraful Român“ adausul pentru popor, atunci la acel adaus fiind susținut din fondurile noastre culturale și din abonaamentele pe cari numai noi preoții le vom putea face, să nu se pue redactor și colaboratori plătiți, ci unul dintre profesorii nostri să-și ia asupra sa redactarea, iar noi să ne îmbiem colaborarea grațuit.

La întrebarea cum a îndeplinit fiecare preot cele 12 puncte din sfaturile arhieresti, răspunde preotul Victor Ungar din Vulcan, care neavând toate rapoartele, dintre cele înaintate fiind unele foarte defectuoase, nu poate da o iconă clară, despre activitatea preoților din întregul tract. Fiind introduserea raportului sf. sale cam aspră, unii dintre preoți nu o ascultă chiar liniștiți, ba la urmă cearcă să-și arate supărarea, cu toate că, o auză generală nu trebuie să și-o ia nimeni asupra sa când nu e culpabil.

Raportul se retrage, pentru mulțămirea tuturor. Preotul Ioan Podea e contra ca preoții să-și facă singuri rapoartele despre activitatea lor, de oarece nici unul dintre rapoarte nu poate cuprinde adevărul. Nimeni nu e ștăt de nechibzuit, ca să spună că nu a lucrat nimic. Dacă

S'a slujit și parastas, pentru profesorii seminarului Andreian.

oinea, pe baza rapoartelor din ppresbiterate va face un raport general, am a vea oglindă, în care ne vedem ca niște doșore gata de bal. În realitate însă nu suntem așa. Primim controla oricui, dar ea noi să ne judecăm, nu e corect!

Urmează p. 6: Indigări asupra compunerii monografiei parohilor din tract. Deplin convins despre folosul, pe care preoții l-ar aduce oamenilor noastre bisericești, dl ppresbiter în cuvinte cuminți ne îndeamnă la muncă, pentru adunarea datelor istorice din trecutul bisericilor și școalelor noastre. Cetește o schiță pe baza căreia s'ar putea lura și singuraticile monografii, și face propunerea ca la conferința anului fiecare preot să aibă gata monografia comunei sale bisericești. Se primește.

Comisiunea aleasă în cauza înființării „Fondurilor de naturali“ raportează, că până acuma, s'a făcut foarte puțin în privința aste, dar e nădejde că în curând o să avem multe fonduri de felul acesta, și dacă preoții vor fi cu trageră de inimă, în curând o să ne lăudăm și cu rezultate frumoase.

Ca poporul să aibă ocaziune de a asculta și pe alți preoți, se introduce și în tractul Hațeg s'ujirea în grupuri, și la anul viitor fiecare preot are să raporteze dacă slujitul în sobor a avut vre-un efect asupra credincioșilor, sau be.

Propuneri se fac două. Preotul I. Podea propune ca fiecare preot să lucreze patru predici, cari să fie înaintate of. ppresbiter cu patru săptămâni înainte de conferența anului viitor. Se primește cu modificare, că nu pe tru o numai două predici să se lucre din partea fiecăruia dintre cari una despre icoanele străine și icoanele noastre; dacă este o lege românească, se poate vorbi și despre icoanele românești sau ba?

A două propunere o face dl protopresbiter, referitor la zidirea unei mănăstiri lângă Boșorod. Spunând că lângă Boșorod este un izvor vinedcător la care aleargă lumea din toate părțile și amintindu-ne, că în întreg ținutul acesta nu avem nici o mănăstire, cum au alții, ca și credincioșii nostri să aibă unde pelegrina la anumite zile mari din an, să rugăm pe Înalt Preasfinția Domnul arhiepiscop și metropolit al nostru Ioan, ca dând bineovădătarea, să încuviințeze zidirea acestei mănăstiri.

Propunerea se primește, se serie rugarea care are să fie înaintată Înalt Preasfinției Sale, și se subscrie de toți preoții căți au fost prezenți.

Ne mai fiind altceva la ordinea zilei și fiind și timpul înaintat, conferența se declară de închisă. Rap.

Conferența preoțească din tractul Târnava.

Lepindea, la 11 Noemvrie v.

Pe Luni în 7/20 Noemvrie a. c. a fost convocată conferența preoțească a tractului Târnava, în Suplac.

Conferența i-a premers celebrarea serviciului divin, oficiat de preoții: George Dănilă, Iuliu Holdăr și Nicolae Todoran. Cântările și răspunsurile le-au dat mai mulți preoți. După finea sf. liturgii și chemarea Duhului sfânt, pășeste în ușile împărătești preotul Traian Popa, pentruca să-și rostească predica.

Terminată acestea, și după depărțarea poporului din biserică, Prea Onoratul Domn protopop N. Todoran, salutând preoții întruniți declară conferența de deschisă, apoi invită preoțimea să-și aleagă un notar pentru conducerea protocolului și doi bărbați de încredere. Bărbați de încredere se aleg: Iuliu Holdăr preot în Lepindea și Nicolae Boieru preot în Suplac, iar notar George Dănilă preot în Bihrea.

Urmează citirea apelului nominal și se constată că sunt prezenți 15 membri, absenți 6.

Prezidiul cu cuvinte înduioșate comuniă membrilor prezenți cumcă unul dintre membrii acestei conferențe și unul dintre cei dintâi preoți ai acestui tract, părintele Nicolae Aron, din Laslăul-român, a trecut la cele vecinice, deci roșgi preoțimea prezentă ca prin sculare să-și deespresione durerii. — Preoțimea sculându-se rostește cuvintele „vecinica lui pomenire“.

Conform programei, urmează discuția asupra serviciului divin și a predicii. După ce mai mulți membri iau cuvântul, spunându-și părerile, se constată, că serviciul divin și predica au fost deplin succese.

Se cetește acum rezoluțiunea Prea-vener. Consistor arhidiecezan Nr. 16099 Bis. din 16 Martie 1910, asupra conferenței trecute. Se ia spre știre.

Urmează: Deliberare asupra punctelor cuprinse în circularul consistorial Nr. 1782 Bis. și asupra circularului Nr. 3020 B s. în cauza înființării „Foaiei Populare“.

Punctele cuprinse în circularul Nr. 1782 Bis. se iau spre știre, iar cu privire la înființarea unei „Foi Populare“, conferența face propunerea ca „Foaia Poporală“ să se redacteze ca supliment la „Telegraful Român“.

Conform programei ar fi urmat rapoartele preoților asupra temei: „Cum a îndeplinit preoțimea cele 12 puncte din sfaturile Arhieresti“. Din împrejurarea însă că n'au intrat toate rapoartele la fișul protopresbiteral, nu s'a putut discuta asupra lor, ci s'a înțatorat preoțimea, ca până la conf. proximă să înaintez rapoarte.

Urmează: „Cum se poate mai ușor îmbunătăți starea materială a poporului, avându-se în vedere creșterea de vite, lucrarea pământului mai rațional, și din acestea cum s'ar putea îndupleca mai ușor la înființarea de fonduri“. Tema a fost dată preotului din Crăciunel, Iuliu Moldovan.

Din cauza timpului prea înaintat însă operatul a rămas să fie cetit în conferența prossimă.

Conform §. 16 din Instrucțiune, comunele bisericești din tract s'au împărțit în 4 grupuri, având preoții din fiecare grup obligământul la anumite zile însemnate a servi în sobor, pre cum și a predica și a ținea conferențe poporului. În fine preotul Iuliu Holdăr face propunerea ca: conferența preoțească să roșge Prea Veneratul Consistor Arh. să dispună să poată primi și preoțimea diurne pentru participarea la conf. și anume 10 cor. pe zi și speșele de dram.

Conferența primește propunerea.

În modul acesta fiind terminate agendele conferenței, prezidiul mulțămește preoțimei, pentru zelul, bunavoința și interesul manif stat fiță de toate obiectele ce s'au deșbătut în această conferență, pe care o declară închisă.

După încheierea conferenței, întregă preoțimea se întrunește la masa la preotul local, Nicolae Boieru.

La deursul mesei părintele protopop relevând din nou însemnătatea conferențelor preoțești, mulțămește Înaltpreasfinției Sale, Dni Arh. și Mitropolit Ioan pentru reactivarea lor, dorindu-i viață lungă, spre binele și înaintarea bisericii noastre. Rădicându-se masa, o parte din preoțimea a plecat acasă, iar altă parte a luat-o spre Șoimuș, pentru a participa la sfințirea școalei conf. gr. ort. rom. de acolo.

Iuliu Holdăr.
preot.

Dela sate.

Sfințirea bisericii din Gernesig.

— 17 Noemvrie v.

Diminecă, în 13/26 Noemvrie, s'a săvârșit — pe lângă o asistență de 10 preoți și un diacon — actual sfințirii bisericii, școalei și caselor parohiale din Gernesig, de către Preacuvioșia Sa, Dr. Eusebiu R. Roșca, protosneel și director s'manial, ca mandatar al Excelenței Sale, Arhiep. și Mitrop. Ioan.

Preacuvioșia Sa, însoțit de protopopul tractului, Ștefan Russu, și de diaconul Andrei Gălea, a sosit încă Sâmbătă după amiază la gara Gernesig, unde a fost întâmpinat de preotul Băndului de câmpie, Oprea, și tinerimea, iar înaintea vchilului lacăș dumezeșor, de toți parohienii, în frunte cu harnicul lor preot, Pavel Săciu.

Seara, s'a făcut vecernia și ceasaltă s'ujbă dumezeșor, prescrisă de tipic, iar Diminecă dimineața, la orele 9, se mai intră pentru ultima dată în biserică cea veche, soundă și cărpită cu sânduri, unde preoții se îmbracă în ornatele bisericești, iar dl mandatar, în vorbirea de despărțire de acest lacăș, (a cărei pictură primitivă și caracteristică n'ar scria să se păstreze), scoate la iveală un moment însemnat, care caracterizează poporul român: „marele minune, că legea lui s'a păstrat în astfel de biserici“.

După aceasta se începe sfințirea bisericii celei nouă și slujba sfintei liturgii, la care, pe lângă publicii ortodox, a asistat și protopopul reformat din loc Csekme, însoțit de întreg presbiterul și poporul său.

La sfârșitul sfintei liturgii rostește Preacuvioșia Sa o predică, dintre cele mai înălțătoare și convingătoare, în care nu prin fraze goale și sănătoare, ci prin tăria convingerii și înșirarea faptelor într'adevăr marețe, scoate lacrimi din ochi ascultătorilor. Remarcă în deosebi faptul ne mai pomenit în istoria bisericii noastre, că parohienii de aici au făcut câte 100 zile de lucru cu mâna și 70 zile cărăușie, numai că și vadă biserica gata.

Respunde par. hul local, Pavel Săciu.

Iatre ctitorii și binefăcătorii acestei sfinte biserici am auzit pomenindu-se cu

deosebită plăcere familia on. lui Teleky, care a donat 2' cosine frumoase și sitele.

După stropirea cu apă sfințită a școalei și caselor parohiale, se face în aceste din urmă recepțiunea inteligenței ortodoxe, a comitatului parohial și în fine a presbiterului reformat, constatător din vrea o 40 de membri și condus de protopopul Csekme. Doame, cât au eșit de mângâiați acești străini de lege și de neamul nostru, auzind vorbirea Preacuvioșiei Sale!

În urmă face dl mandatar, însoțit de protopopul Russu, vizită ctitorului Teleky și protopopului reformat Csekme, iar la 2 ore se începe banchetul, la care a luat parte un public numeros. Ai se ridică câte un toast pentru Maiestatea Sa, Excelența Sa, Preacuvioșia Sa, protopopul tractului și reprezentanții confesunilor, la care răspunde protopopul Csekme, aducând laude adevărate aștei parohii și conducătorului ei și încheind — și vorbirea cu cuvintele: „Imi piec și eu steagul înaintea astorfel de fapte marețe și neperitoare“. A fost bine primită și vorbirea ctitorului celui mai de frunte al acestei biserici, a fruntașului comunei Vasile Malog.

Săra la orele 7 $\frac{1}{2}$ se dă o reprezentare teatrală, bine reușită, de tinerii din Murășorheia și jur, la care — cu toată vitregia timpului, a luat parte și contele din loc, Teleky, însoțit de camnatul său.

Cu aceasta s'a încheiat serbarea cea mai mare ce a avut această comună bisericească, căci nu cred să se fi mai mândrit cândva vre-o parohie, constatătoare din 70 de familii și periclitată în tot momentul de asimilare, cu astfel de așezăminte, edificate din temelie în unul și același an, și nu cred să fi luat parte cineva la această sfințire și să nu se fi mirat de această minune, zicând: „Laudă ție popor harnic, laudă ție păstorule, căci vrednic ești de turma ta!“ Raportor.

Sfințirea bisericii gr.-or. din Rîșca.

Rîșca, filiala parohiei Mănăstural româneș (tractul: Cuj) Marți în 8 Noemvrie c. la sf. Arh. Mihail și Gavril și-a văzut încununată truda și activitatea bisericească de 2 ani, prin sfințirea noului Sion.

Predicul Rîșca abia numără 80 familii respirate la împreunarea sudică a hotelurilor parohiale Mănăstural-româneș și M. unguresc (ținându-se locuitorii de ambele parohii) și totuși oătă însuflețire și evlavie, oătă jertfă și abnegațiune au dovedit oamenii aceia!

Acum 2 ani patru fruntași au pășit cu ideea ridicării unui lacăș Dzeess prima oară înaintea harnicului administrator Simeon Nossă, paroh în Mănăstural unguresc, care văzându-le pornirea nobilă, s'a slaturat lângă ei și cu tact bun au lucrat împreună pentru întruchiparea ideii.

Lueral nu a fost ușor, mai cu samă, că parohia n'a avut mijloacele de lipsă, ba n'a avut nici teritor de zidire.

În schimb a fost mare însuflețirea în popor, care a jertfit cât numai se poate. Unii au dat local reserut, alții au contribuit cu banii așa, încât în scurtă vreme s'au adunat peste 12.000 cor.

Astfel mijloacele de lipsă fiind la îndemână și permisivunile prea înalte exonerate, s'au apucat oamenii de zidirea bisericii, care în toamna anului c. s'a terminat și provăzut cu toate cele trebuincioase. Înalt Prea Sf. Arhiepiscop și Mitropolit Ioan Meșianu din Sibiu a delegat pe Prea On. D. protopop din Cluj, să săvârșescă actual sfințirea, dar acesta fiind reținut de morbul greu al mamei sale, actual sfințirea l-a condus vrednicul și zelosul preot Gavril Condor din Călata-mare, însoțit de preoți din jur: Aurel Muntean din Sebeșul mare, Simeon Nossă din Mănăstural-unguresc (adm. prediului Rîșca), Aurel Crainic din Bicri română, Vasile Veres din Gurucea și George Toșar din Valecăul-unguresc. Deja de dimineață a venit mulțimea de popor, încât nu încăpea în biserică frumoasă de peatră, destul de mare. Peste o mie de oameni s'au adunat.

După terminarea ritualului presoris la sfințirea de biserică, preotul Gavril Condor din Călata-mare a dat oțire decretului venit dela Excelența Sa In. P. S. Domn Arhiepiscop Ioan Meșianu din Sibiu și a predat antimisul trimis bisericii (cu hramul sf. Arh. Mihail și Gavril) din prediul Rîșca. S'a început apoi sf. Liturgie, iar după terminarea serviciului divin preotul Aurel Muntean din Sebeșul-mare a roștit o predică ocașională, ascultată cu viu interes, apoi a urmat stropirea poporului cu apă sfințită.

Sub deursul stropirii oamenii au dăruit din nou fiecare cât a voit pe sama sf. biserici. S'au încosat 1015 cor., o sumă întradevăr frumoasă.

La 2 ore p. m. s'a început banchetul, la care s'a toastat pentru capul bisericii Excelența Sa, I. P. S. D. Arhiepiscop

și Mitropolit Ioan Meșianu, pentru șeful tractatului P. On. D. protopop Talliu Roșescu, pentru conducătorul sfintei pări. Gavril Condor din Calata-mare, pentru parohul Gavril Crainic, (preot în Mănăstirul-unguresc, de care se ține predia Rîșca) ce din cauza bătrânețelor și a morbului care îl ține legat de pat n'a putut să participe la aceasta zi de bucurie pentru preotul administrator Simeon Nossă, luptătorul adevărat pentru ridicarea noului locaș divin, pentru preoții asistenți și pentru poporul brav din Rîșca, care din simț adevărat de evlavie și din indemnul său propriu s'a nevoit în scurt timp a ridica această frumoasă și sf. casă într-o laudă și mărirea lui Dzeu.

Cu impresie plăcută ne-am întors pela vetrele noastre, și cu mângâiere deplină văzând, ce e în stare să facă credința și dragostea față de D-zeu, armenia și buna înțelegere întru popor și conducători.

Tilmon.

Biblioteca populară a Asociațiunii.

Asociațiunea a îndeplinit o lipsă de mult simțită prin înființarea acestei biblioteci. Un cers norocos a fost acela, în care s'a născocit această idee. „Să luminăm poporul, dacă vrem să înaintăm, că e rămas îndărăt” — se aud voci din toate părțile.

Mulți dintre învățați propovediesc din greu și cu cuvinte alese „luminarea țaranului român”, puțini sunt însă aceia, cari și prin fapte să arete cum trebuie făcută aceea luminare.

A venit Asociațiunea și a zis: Nu-i desjuns ca să meargă cărturarilor noștri din când în când în mijlocul poporului ca să-i împărtășească învățăturile prin vorbiri, ci e de lipsă ca țaranul să aibă un dascăl care să fie în totdeauna cu el, care să-l învețe de câteori are lipsă de o povăț. Un astfel de dascăl nu poate fi altul decât *cartea*. Cărți bune de citit să dăm țaranilor noștri, în cari ei să afle sfaturile și indemnurile de cari au lipsă în viață, și deșteptarea dorită va urma negreșit. Și cuvântul faptă s'a făcut. Asociațiunea a început să scoată în anul acesta câte o cărticică în fiecare lună, pe cari le trimite (ce lângă o plată de numai 2 cor.) țaranilor români de pretutindenea.

O scurtă revizuire a celor 10 cărticicele apărute până acum e desjuns, ca să se convingă pe deplin ori cine, că Asociațiunea a înțeles bine felul cum trebuie făcut lucrul de care s'a apucat. Iată cari sunt cărticicele tipărite:

Nr. 1. *De demult*. Povestire istorică de părintele protopop Dr. I. Lupaș. Toți ne batem pieptul și ne laudăm, că strămoșii noștri sunt Români. Când ne ar lua însă cineva de scurt să istorisim, că oare cum am ajuns noi pe plaiurile de azi, mulți, din numele lui Traian încoace, n'am ști spune aproape nimic. Din Dr. I. Lupaș, unul dintre cei mai de seamă istorici ai noștri, povestește în această cărticică istoria Romanilor, luptele acestora cu Dacii, cucerirea Daciei și plămădirea neamului românesc. Povestirea e ușoară, pe înțelesul poporului. Cartea e împodobită cu mai multe ilustrații.

Nr. 2. *Floarea Soarelui*. Legendă în versuri de Stefan Cacoveanu. Un împărat are trei fete. Peștorii peșesc tot pe cea mai mică, care e mai frumoasă. Celelalte două, supărate foc, îi împietesc fire albe în coșită, ca împăratul să creadă că e căruntă și să o mărite după ori cine. O și mărită după cel dintâi peștor, care era Soarele. Surorile drămuțose, cari au aflat cine e bărbatul ei, au îndemnat o să nu se țină de porunca lui de a nu i se uita nici odată în față și într-o noapte când dormea alături de el, a aprins o luminare și i s'a uitat în față. Soarele îndată a părăsit-o. Ea de supărate s'a ofilit și urșita a prefăcut o în *floarea soarelui*.

Nr. 3. *Din viața sfinților*. În această carte ni se spune despre viața plină de minuni a Sfântului Ioan Gură-de-aur. Țaranul român, care de ori ce lucru s'apucă, chiamă ajutorul Celui de sus și al sfinților, numai bucura se poate, când i se dau astfel de cărți în mână.

Nr. 4-5. *Povestea lui Harap alb*. E una dintre cele mai frumoase povestiri ale neîntrecutului povestitor Ioan Creangă. Ne spune pășunile prin care a avut să treacă un fiior de craiu până ce a putut să ia de soție pe o fată frumoasă de împărat.

Nr. 6. *Lucrarea pământului*, de Aurel Cosiuc. Povestea unui om proiept, cum trebuie făcută economia câmpului. Arată totodată și uneltele cari sunt mai bune pentru lucrarea pământului. E o carte de bun folos pentru țaran.

Nr. 7. *Cântece din bătrâni*, de Vasile Alexandri. Cinci cântece alese din minunatele poezii populare ale lui Vas. Alexandri.

Nr. 8. *Povestiri din viața țăranilor*, de Ion Pop-Bețeganul. Se publică două povestiri, din cari cetitorul țaran poate trage multe învățături, căci în ele se arată pilde vrednice de urmat în viață și se combat unele rele înrădăcinate în poporul nostru.

Nr. 9 și 10. *Alexandria*. În aceste numere se publică povestea atât de cunoscută și iubită de țărani a lui Alexandru Machedon.

Calendarul Asociațiunii pe 1912 se va termina în zilele aceste. Cuprinde material bogat și variat.

Se poate vedea din acestea, că „Asociațiunea” s'o năzuit, ca și în aceste 10 cărticicele să dea țaranului învățături din felurite ramuri. Cât de minunat a știut „Asociațiunea” să aleagă material pe placul poporului, ne-o dovedește faptul, că îndată ce s'au răspândit cei dintâi număr, țaranii s'au abonat în număr tot mai mare, încât un sfârșitul anului 1911 are peste 11.000 de abonați, ca membri ajutători. Dar acest număr e neînsemnat totuși când ne gândim, că noi Românii suntem 3 milioane în țara asta. Știm că Românul se mișcă greu, mai cu seamă când e vorba să deie bani pe cărți. Afară de aceasta lucrul s'a început cam în pripă, încât n'a putut s'ajunge la urechile tuturor.

Ne punem nădejdea însă în anul ce vine. De aceea grăim iarăș preoților și învățătorilor. Ei sunt chemați în primul rând să se îngrijească de premenirea sufletului țaranului nostru. Fiecare să-și țină deoi de dătriniță sfântă a indemnna pe țărani să se înscrie membrii ajutători ai „Asociațiunii”. La alte neamuri țaranii sunt cu mult mai înaintați. Ei plătesc bani frumoși de bună voie, fără să aștepte cărți în schimb, pe seama societăților culturale dela ei. Da, pentru că aceia au ajuns să înțeleagă, că o societate culturală aduce foloase neprețuite unui neam. Avem și noi o societate de felul acesta: „Asociațiunea”, pe care suntem datori să o sprijinim cu toții, ca să poată lucra tot mai mult pentru răspândirea culturii în popor.

NOUȚĂȚI.

Conferențele Asociațiunii. Duminecă în 10 Decembrie nou a. c. se vor începe iarăș obișnuitele conferențe, în sala festivă a muzeului Asociațiunii. Înainte de serbători se vor ține următoarele conferențe: 1. 10 Decembrie *Dr. Aurel Dobrescu*, medic, „Sistemul nervos și boalele mentale”. 2. 17 Decembrie, *Horia P. Petrescu*, „O călătorie în Germania” (cu proiecțiuni de schiotoon). 3. 24 Decembrie, *Dr. Silviu Dragomir*, „Călătorii români ardeleni din sec. XVII și XVIII în Rusia”. 4. 31 Decembrie *T. R. Popescu*, „O călătorie din Sibiu prin Tarnu-Roșu la R. Vâlcea” (cu proiecțiuni). Conferențele se vor începe în fiecare *Duminecă la orele 5 p. m.* Taxa de intrare, 10 bani de persoană. Pentru studenți gratuit. Seria a doua a conferențelor se va începe după sărbători. Biroul Asociațiunii.

Universitățile cele nouă. Ministrul de culte și instrucție publică, contele Zi hy, a prezentat în ședința de Vineri a camerei ungare proiectul de lege despre întemeierea universităților din *Pojon și Dobrișin*. În motivarea proiectului ministrul zice, că 5 crașe din Ungaria ar avea dreptul de-a pretinde pentru sine universitate: *Pojonul, Dobrișinul, Cașoviu, S-ghedinul și Cincibiserici*; dar, din lipsa mijloacelor materiale, deocamdată nu se pot înființa, decât două. În *Szeghedin*, îndată ce vor permite stările financiare, se va întemeia o școală de tehnică.

Numire Președinte la curtea cu jurați din Sibiu pe anul 1912 a fost numit președintele de tribunal dl. *Dr. Iuliu Kemény*, ear de substitut al său dl. *Dezideriu Mihály*, judecător la tabla regească.

Ridicarea diurnelor. În cerourile parlamentare din capitala română se discută chestiunea de a se depune un proiect de lege, prin care diurnele deputaților și ale senatorilor să fie ridicate dela 20 la 30 de lei.

Anunț. Societatea română de lectură din Sibiu (sasine) în 5 Decembrie a. c. și-a mutat localul din *Muzeul Asociațiunii* în strada *Măcelarilor nr. 45 parter* (casele arhidieceze) ceea ce se aduce la cunoștința on. membri și a p. t. public.

Adunarea generală ordinară a XXIII-a a „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”, din cauza independenței de voință comitetului central, nu se va ține în Galeș, ci în comuna *Turnișor*, în una din *Duminecile* din luna Decembrie n. c.

Concertul „Reuniunii române de muzică” se amână din nou pe timp nedeterminat. Adunarea generală anunțată pe *Duminecă* în 10 Decembrie la 5 ore, *să va ține în omis* în școala centrală. Membrii sunt rugați a participa în număr complet. *Comitetul.*

Contribuire. La fondul „Dr. Petru Șpan” pentru înființarea muzeului școlar a intrat la direcțiunea seminarului „Andrian” dela parohul *Petru Tămășoiu* din *Ștăroi 2 cor.*

Incendiu. În comuna *Vața*, de lângă *Baia-de-Criș*, s'a aprins zilele acestea casa comunală și a stat în flacări vreme de 24 de cvasur. Arhiva comunei a fost distrusă aproape întregă.

Banchete vechi. La demolarea unei case din apropierea orașului *Keoskemét* s'au găsit într'un loc ascuns 9 bucați de câte 100 florini, și 6 bucați de câte 50 floini, toate împăturite în interiorul unui ciorap. Banchetele, ieșite din circulație, sunt lipsite de valoare.

† Elena Dumitru născ. Iancu a încetat din viață în 4 Decembrie st. n. 1911, la orele 4 p. m., în al 22-lea an al etății și în al 7-lea al fericii sale căsătorii, fiind împărțită cu sf. Taine ale moribundilor. În mormântarea va fi astăzi, în 6 Decembrie n. 1911, la ora 1 p. m., în cimitierul gr.-or. din *Beriu*. Fie-i țărana ușoară!

Parlamentul ardelean. Din Cluj se anunță că în curând se va demola una din clădirile de însemnătate istorică pentru Ardeal, și anume, casa unde statarii ardeleni au proclamat *uniunea* Ardealului cu Ungaria. Zidirea acesteia, în timpul din urmă, a fost întreprinsă ca sală de intrării. În locul ei Clujul va zidi, cu o chelălă de peste un milion de coroane, o casă de închiriat. În zidirea aceasta s'a ținut preteractiunea și s'a publicat sentința în procesul Memorandului.

La războiul sfânt. În Reșița din Bănat se stabiliseră în anii din urmă mai mulți mohamedani din Macedonia, Albania și din alte părți ale Turciei, și se ocupau cu vânzarea de zaharicoale. Erau oameni pașnici, răbdători și foarte de omenie. În vremea din urmă, de când cu războiul turco-italian, oamenii începură a deveni neliniștiți, au ținut câteva intrări și într'una din zile s'au dus la primărie, au arătat actele lor, declarând, că trebuie să plece acasă, căci au izbușit războiul sfânt; ei nu pot sta cu mâinile în sân, când Italia vrea să nimicească islamul. Mohamedanii, mulțumind reșițenilor de bună primire, au plecat cu toții la războiul sfânt...

† Teodor Necșa, elev de a VI-a oasă gimnazială în Sibiu, a decedat, după grele suferințe, Luni în 4 Decembrie n. 1911, la orele 8 Dimineșta, în etate de 18 ani. Va fi înmormântat astăzi, Miercuri, 6 Decembrie n., la 2 ore d. a. în cimitierul bisericii din *Cornățel*. O înneașă în pace!

Brutalitate. Din gara dela *Copșa mică* se anunță, că în Joiă trecută un bătrân țaran român, când era să se urce în trenul gata de plecare a fost lovit de un servitor dela căile ferate și trântit cu brutalitate la pământ. Bătrânul neputându-se ridica de jos, a fost ajutat de câțiva călători și urcat în vagon. Partarea neomenoasă a servitorului, despre care se zice că ar fi portarul din gară, a produs mare indignare în publicul călător.

Osândire. Cartea cu jurați din Viena a osândit pe lucrătorul *Niegas* la șapte ani de temniță grea pentru încercare de omor, făcută asupra ministrului de justiție, în ședința parlamentului din 5 Octombrie a. c.

Aviz. Direcțiunea poștelor și telegrafelor din Cluj a publicat un aviz privitor la împachetarea și adresarea corectă a pachetelor poștale. Cu prilejul sărbătorilor de Crăciun și anul nou se expediază un număr enorm de pachete, care numai așa pot ajunge la destinație, dacă publicul împlinește regulile poștale cu privire la adrese și la împachetare. Nu este permis a se trimite bani sau jvare în același pachet cu alte obiecte. Afară de adresa corectă a primitivului este de dorit, ca trimițătorul să-și însemne numele și locuința proprie, precum și numele și locuința primitivului nu numai pe biletul poștal de expediție, ci și în interiorul pachetului, ca în caz când adresa din sfârș ar deveni ilegibilă, organele poștale totuși să se poată orienta, cu! să immaneză pachetul.

Convocare. Comisiunea permanentă a comitatului Sibiu pentru educarea poporului își va ține ședința lunară Vineri în 8 n. c. la 11 o e f. e. în sala cea mică a casei comitatului. Am onoare a invita pe st. domni membri la această ședință. *Iuliu Bărdosy*, președinte.

Piesă teatrală nouă. Z'arele bucorestene scriu, că pe la începutul lunii Decembrie se va juca la teatrul național pentru întâia oară piesa *Irinel*, scrisă de maestrul *Delavrancea*. Premiera se va da în scop filantropic.

La fondul congresului meseriașilor al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”, au mai dăruit: *Traian Petrișor*, paroh (*Găst-rița*), și soția sa *Livia r. Bălăban*, 50 bani; *Constantin Liuba*, inv. 30 bani; *Iuliana Liuba n. Iovescu* (Lugoș), 20 bani; *Paul Iovescu*, cassar penz, 15 bani; *Mioria Tordășian*, 10 bani; și *Ionchie Olariu, cassar* (Ilie), 30 bani.

Rugare. Subscrisul, în numele școlii școlare, pe această cale rog on. ofiții parohiale, institute de credit și d-nii căroră li s'a trimis apel pentru zidirea școlii din parohia gr. ort. *Mogoș-Mămăligani*, să le retrimite, chiar și dacă nu s'a colectat nimica, pentru a se putea face darea de seamă. Tododată rog toate inimile nobile, căroră nu li s'a trimis apelul, dacă au voce să ne steie întru ajutor, pentru a se putea duce în deplină scopul nobil, fie cu o sumă cât de mică, trimițându-o la adresa subscrizului. *Vasile David*, preot.

Comorile sultanului. Vestitele comori ale lui *Abdul Hamid* au stat espuse două zile în sala mare a negustorului de obiecte artistice *Georges Petit* în Paris, iar după aceea s'au vândut la licitație în *Hotel des Ventes*. Comorile fostului sultan, alcătuite din inele, brățări, diademe, cercei, teoi de săbii, smaragde, mărgăritare, diamante, prezentau în adevăr icoana mirsuloasă din o mie și una de nopți. Au sosit cumpărători din toate părțile lumii, cari voiau neapărat să obțină ceva din comorile espuse la Paris de guvernul turcesc. Se vestește, că guvernul a încasat o jumătate de miliard de franci. Va avea așadar cu ce să poarte război în Africa.

Nou record în telegrafia fără sârmă. Vaporul *Necker* al societății germane de nord *Lloyd*, în drumul său dela *Brema* la *Baltimore*, a creat un nou record pe terenul telegrafiei fără sârmă. Cea mai mare depărtare, dela care a putut trimite știri, este 3234 kilometri.

Poporul evreiesc. Numărul total al evreilor se socotește astăzi cu 11,300 000, din care partea cea mai mare (aproape zece milioane) trăiește în Europa. America are 1,800 000, Asia 500.000, Africa peste 300.000, Australia vreo 17.000 de fi de ai lui *Israel*. Cei mai mulți se găsesc în Rusia, care are peste o noi milioane, Austria 1,200.000, urmează îndată *Ungaria* cu 851.000, Germania 600.000, Turcia europeană 280 000, România 238.000, Anglia 106.000, Franța 100.000, Italia 52.000. Cu totul alt cum sunt raporturile în centrele mari ale lumii: aici în fruntea tuturor stă orașul *N yoo k* cu peste un milion de evrei, urmează *Vasovia* cu 200 000, în locul al treilea e *Budapesta* cu 186.000, *V ena* are 146 000, *Londra* 144.000, *Odessa* 138.000, *Berlinul* 98.000, *Chik'go* 80.000, *Soloniki* și *Filadelfia* câte 75.000, *Parisul* 70.000, *Constantinopolul* 65.000, *Ierusalimul* 53.000, *Lemberg* 54.000, *București* 40 000.

Atragem atențiunea O. public asupra suplimentului dela banca „*Ustredna*”.

Teatru.

Astăzi, Miercuri, „*Johanisfeuer*”, dramă în 4 acte, de *Sudermann*. Începutul la orele 7 și jumătate. Măne. Joi „*Das Fürstentkind*”, operetă nouă, de *Sehár*. Începutul la 7 ore.

Poșta redacției.

Dlui N. G. în Rohia. S'a primit și se va publica. *Dlui A. B. în Poiana Aemenea.* *Dlui I. R. în C. i.* Se va publica, imediat cum îi ajunge rândul, cari mai sunt și altele cari își așteaptă publicarea. *Dlui I. D. în G.* li vom face loc cât mai curând. *Petru Oltean, Zernești* Adresați-vă *dnoi Carol Scherer, Taubbrkant* Sibiu; ori mai bine, prezentați-vă toți în persoană la el. *Gherla.* A remas pentru numărul viitor.

Nr. 13011 Bis.

(450) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei de clasa a III-a **Feredeu**, tractul Geoagiului, se publică din nou concurs cu termen de 30 zile în foaia „Telegraful Român”, pe lângă emolumentele fașionate în coala B. despre ajutorul dela stat.

Petenții vor avea a-și înainta suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare Consistoriului, având pe lângă restricțiunile regulamentari, a se prezenta în comună, la biserică, spre a cânta, respective a celebra sf. liturgie și a predica în vre-o Duminecă ori sârbătoare.

Sibiiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat bisericesc ținută la 15 Noemvrie 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Nr. 658/1911.

(448) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna bisericească de clasa a II-a **Bozeș** în tractul Geoagiului, se publică prin aceasta concurs cu termen de 30 zile pe lângă emolumentele fașionate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile ajustate conform regulamentului să se trimită în termenul deschis la oficiul protopresbiterial subsemnat, iar concurenții sunt pofțiți a se prezenta în comună — cu prealabila înnoire a protopopului — pentru a celebra, a cânta și cuvânta.

Geoagiu, 14/27 Noemvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. rom. în conțelegere cu respectivul comitet parohial.

Ioan Popovici
protopop.

Nr. 883/1911 protop.

(444) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala populară gr.-or. română din comuna **Hundrubechiu**, protopresbiteratul Agnitei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele beneficii:

1. Salariu anual de 506 cor. și anume: a) de Preav. Cons. Arhid. conform rezoluțiunei din 25 August a. c. Nr. 10,289 Școl. 200 cor. b) din repartiție dela popor 261 cor. c) 5% arunc după dare 45 cor. iar restul de 494 cor. se va cere dela stat pe baza documentelor celui ales. Tot dela stat se vor cere și cvincvenaliile.

2. Locuință în natură și folosința 1/4 jug. grădină.

Învățătorul e obligat să instruiască și ținerea adultă și să cânte cu elevii la sf. liturgie Dumineca și sârbătoarea în biserică.

Ceice doresc să ocupe acest post, să înainteze rugărilor instruite cu Estras de botez, Atestatul ultim despre studiile pregătitoare, Absolutul de pedagogie, diplomă și alte eventuale documente de recomandare, la subsemnatul și să se prezinte la serviciul divin în biserică spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 11 Noemvrie 1911.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 13,244 Plen.

(445) 2—3

Concurs.

În scopul conferirii de stipendii și ajutoare din fundațiunei „Andronic” pe anul 1912 să publică concurs:

1. Pentru învățăceli de orice meserie.
2. Pentru sodalii eliberați în decursul anului 1911.

3. Pentru sodalii cari au lucrat fără întrerupere 6 ani meseria lor și au dat dovezi despre dexteritatea de a putea deveni măestri.

Toți petenții la ajutoare și stipendii să producă:

1. Carte de botez.
2. Atestat dela comună, despre averea proprie, ori a părinților.

3. Atestat familiar dela parohul locului despre familia părinților concurentului, ori fiind el căsătorit, despre familia sa, având a se indica în acest atestat: câți prunci minorenii sunt în familie, câți cercetează școala și câți mai sunt la meserii?

Concurenții pot fi numai Români ortodoxi, născuți în arhidieceza Transilvaniei, în special au se dovedească:

I. Învățăcelii:

a) că au implinit anul al 12-lea al etății;
b) că au cercetat școala populară, ori altă școală superioară;

c) că au încheiat contract cu măestrul și că contractul este înregistrat la autoritatea industrială (pretură și magistrat);

d) adevăriniță dela măestrul despre sporul cel arată în meserie, despre diligență și purtarea morală.

Contractul trebuie aclus la cerere în original sau în copie autenticată.

II. Sodalii:

a) că au terminat anii de învățcel în anul 1911, cecece vor dovedi prin atestatul autorității industriale art. de lege XXVII din 1884 §. 67);

b) că au purtare bună și fac spor multămitor, cecece o vor dovedi ori cu carte de lucru, ori cu adevăriniță dela măestrul;

c) ceice vor dovedi, că sunt membri ai vre-unei reuniuni de meseriași, și că cunosc mai multe limbi vor fi preferiți.

III. Sodalii cari sunt în condițiuni de a deveni măestri:

a) se aibă certificatul de măestrul;

b) să fi lucrat cel puțin 6 ani fără întrerupere în calitate de calfă, cecece vor dovedi cu cartea de lucru, eventual cu adevărinițe dela măestrul la cari au lucrat;

c) în cerere să arate anume locul unde voește să se așeze ca măestrul, ce fel de mijloace mai au pentru de a începe meseria pe socoteala lor;

d) să dovedească cu atestat dela oficiul parohial, că cercetează biserică și e creștin bun și moral.

Dela toți concurenții se recere ca cererile se fie scrise și subscrise cu mâna proprie adresate Consistoriului arhidiecezan gr.-oriental din Sibiiu și să le înainteze cel mult până la 31 Decemvrie 1911 st. v.

Acei concurenți cu studii gimnaziale și reale, cari se vor aplica ca învățăceli la sculpura de lemn, bărdășit și zădărit, sau vor fi aplicați deja ca învățăceli, ori ca sodalii în aceste meserii și vor să se perfecționeze în meseria lor în ateliere mai mari, în cari se poată câștiga praxa recerută, vor fi considerați cu ajutoare mai mărișoare.

Cererile neinstruite în regulă și cele întrate după termen nu se vor lua în considerare.

Sibiiu, la 5 Noemvrie 1911.

Consistorul arhidiecezan.

Câștigul cel mai mare ev. 600,000 M.	Anunț de noroc!	Câștigurile le garantează statul.
Prima tragere la 14 Decemvrie		
Invitare la participarea Șanselor de câștig garantate de statul Hamburg a marelui loterii de bani în care		
9 mil. 841,476 Mărci cu siguranță trebuie câștigate!		
Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos: Mărci 600,000		
anume:	Câșt. principale à	
Mărci 560,000	Mărci 300,000	
" 550,000	" 200,000	
" 540,000	" 100,000	
" 530,000	" 60,000	
" 520,000	" 50,000	
" 515,000	" 45,000	
" 510,000	" 40,000	
" 305,000	" 30,000	
" 303,000	" 20,000	
" 302,000	" 15,000	
"	" 10,000	

În total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficios al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg M. 6 (K 7).	Jumat. de los M. 3 (K 3-50)	Sfert de los M. 1-50 (K 1-75)
------------------------	-----------------------------	-------------------------------

Planul oficios de tragere provăzută cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimite la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficiasă de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comande cel mult până în

14 Decemvrie.
Samuel Heckscher senr.
Cassă de bancă în Hamburg 36.

A se rupe acl.

Coupon de com. cătră Dl Samuel Heckscher senr. Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6.— (K 7.—)
" " de jum. à M. 3.— (K 3-50)
" " un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa: .....

Suma o primiți alăturat Prin mandat postal Ce nu corespunde a Ridați-o prin ramburs se șterge.

(389) 15—16

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră conf. gr.-or. din **Gelmar**, prin aceasta se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în acest jurnal.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 250 cor. din repartiție, iar restul de 750 cor. dela Veneratul Consistor și din întregirea dela stat ce să sperează a se primi, precum și cvartir liber în edificiul școalei, rețut de grădină; iar 50 cor. pentru încălzirea salei de învățământ.

Concurenții să se prezinte în vre-o Duminecă ori sârbătoare înainte de alegere pentru a face cunoștință cu poporul.

Cererile concursuale să se înainteze oficiului protopopese din Orăștie.

Sever A. Pecurariu președinte.
Nicolae Cismaș notar.

Nr. 639/1911. Vidi: (447) 2—3

Vasile Domșa
protopresbiter.

Nr. 680/1911. (436) 2—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de clasa a III-a **Zdrapți**, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”

Emolumentele sunt cele cuprinse în coala B. despre întregirea dotațiunei dela stat.

Competenții au să-și înainteze cererile instruate în sensul legii la oficiul protopresbiterial și cu prealabila înuviintare a protopresbiterului au a se prezenta în biserică pentru a cânta, cuvânta, eventual a celebra.

Brad, la 31 Octomvrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Zarand, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasiliu Damian
protopresbiter.

Pictorul D. N. Cabadaieff

cu studii academice și în deosebi specializat în pictura bisericească după ce a pictat aici în Ardeal câteva biserici în mod artistic, s'a așezat în comuna Selște, comitatul Sibiiului, unde primește comenzi, relativ la pictura bisericească, adică: **Iconostase, steaguri, epitafi, icoane singuratic, și întreaga biserică.**

Dor torii au a se adresa la:

D. N. Cabadaieff

(383) 12— strada Valea Szelistye—Szebenmegye.

SALVATOR
Căleaie de gomă.
Marca lumii.
Neîntrecute în durabilitate!
(275) 18—52

Se află pretutindenea.

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măestrul croitor, Sibiiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[101] 26—52

Telefon 172.

Banca culturală

institut de credit și economii „LUMINA” societate pe acții în Sibiiu.

Centrala: Sibiiu. Capital social cor. 600,000
Filiale: **Murașosorheiu și Turda**. Fond de rezervă 15,000
Depuneri 1,250,000

Acoardă împrumuturi:

pe cambii de prima bonitate și pe ipotecă cu 7%
pe cambii și obligații cu caventi cu 8%

fără nici o proviziune.

Primește depuneri:

cu 4 1/2% cari se pot ridica fără anunț,
cu 5% cari rămân mai mult de 1/2 an la institut, și
cu 5 1/4% dela corporațiuni bisericești și dela 10,000 cor. în sus.

Pentru depuneri plătește institutul darea.

Deponenții externi pot ridica depunerile prin poștă fără spese și pot face depunerile tot fără spese prin cecuri, cari la cerere le punem la dispoziție.

Direcțiunea.

(416) 9—

Requisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**